

Brüsszel, 2015. november 25.
(OR. en)

14414/15

RECH 282
COMPET 531
SOC 684

FELJEGYZÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	13902/15 RECH 271 COMPET 503 SOC 650
Tárgy:	Tervezet – A Tanács következtetései a nemek közötti egyenlőségnek az Európai Kutatási Térségben történő előmozdításáról – <i>A következtetések elfogadása</i>

1. A luxemburgi elnökség a nemek közötti egyenlőséget az egyik legfőbb prioritásának tekinti a K+I területén. Ezzel összefüggésben az elnökség tanácsi következtetéstervezetre tett javaslatot, amelyet a kutatási munkacsoport a 2015. október 12-i és 26-i, valamint november 5-i ülésén megvitatott.
2. Az Állandó Képviselők Bizottsága a 2015. november 20-i ülésén megvizsgálta ezt a következtetéstervezetet, megoldotta a még lezáratlan kérdéseket, és megállapodott arról, hogy elfogadás céljából továbbítja a következtetéstervezetet a Versenyképességi Tanács 2015. november 30-i és december 1-jei ülésére. PL a közelmúltban tartott országos választásokat követően általános vizsgálati fenntartással élt a szövegre vonatkozóan.

3. Felkérjük ezért a Tanácsot, hogy a 2015. november 30-i és december 1-jei ülésén (Versenyképesség) fogadja el a mellékletben található következtetéseket.

* * *

Az előző dokumentumhoz (13902/15) képest tett változtatásokat **félkövér, aláhúzott** betűtípus jelöli.

**TERVEZET – A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A NEMEK KÖZÖTTI
EGYENLŐSÉGNEK¹ AZ EURÓPAI KUTATÁSI TÉRSÉGBEN TÖRTÉNŐ
ELŐMOZDÍTÁSÁRÓL²**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

EMLÉKEZTETVE

- az Európai Kutatási Térségben (EKT) a tudomány és technológia terén a humán erőforrás megerősítéséről szóló, 2005. április 18-i következtetéseire³, amelyben felkérte a tagállamokat, hogy fogalmazzanak meg célokat a nők részvételére vonatkozóan, és növeljék különösen a vezető pozíciókban lévő nők számát, azzal a céllal, hogy első lépésben kitűzött célként 25%-os arányt érjenek el az állami szektorban, valamint fokozzák a nők részvételét az ipari kutatás és technológia területén,
- „A családbarát tudományos pályákról: integrált modell felé” című, 2008. május 30-i következtetéseire⁴, amelyben felkérte a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki a tudományos pályákra vonatkozó integrált modellt, amelynek alapját a megfelelő politikák családbarát kutatói környezetet biztosító elegye képezi,
- az EKT létrehozásával kapcsolatos különböző kérdésekről szóló, 2010. május 26-i következtetéseire⁵, amelyben megállapította azt, hogy az intézményi átalakítás hosszú távú stratégiát és kellő finanszírozást igényel, továbbá hangsúlyozta, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját fokozottan be kell illeszteni az európai kutatásba,

¹ E dokumentum alkalmazásában a „nemek közötti egyenlőség” fogalma kiterjed a nemek egyensúlyára egyrészt a kutatócsoportok valamennyi szintjén, másrészt a döntéshozatalban, továbbá a nemek közötti egyenlőség szempontjának a kutatás és innováció tartalmába történő beépítésére.

² PL: általános vizsgálati fenntartás.

³ 8194/05.

⁴ 10212/08.

⁵ 10246/10.

- a 2012. december 11-i következtetéseire⁶, amelyben a nemek közötti egyenlőséget és ennek érvényre juttatását a kutatásban az Európai Kutatási Térség egyik kulcsprioritásaként határozta meg, és úgy vélte, hogy a nemek egyenlőségével kapcsolatos szempontokat jobban érvényre kell juttatni a kutatás megtervezése, kiértékelése és végrehajtása során a kutatási és innovációs tevékenységek kiválóságának hatékony ösztönzése céljából,
- az Európai Kutatási Térség (EKT) kiteljesítéséről szóló 2013. évi értékelő jelentésről szóló, 2014. február 21-i következtetéseire⁷, amelyben úgy vélte, hogy a kutatási és innovációs politikák és programok keretében a nemek közötti egyenlőség elvének szisztematikus érvényesítésére és a nemek közötti egyenlőség dimenziójának hangsúlyozására irányuló erőfeszítések fokozását figyelembe kell venni az EKT-ütemterv kidolgozásakor európai szinten,
- az Európai Kutatási Térség tekintetében elért eredményekről szóló 2014. évi jelentésről szóló, 2014. december 5-i következtetéseire⁸, amelyben megállapította, hogy továbbra is fennállnak a karrierrel kapcsolatos nemi előítéletek, valamint továbbra is megfigyelhető a nemek közötti egyensúly hiánya a döntéshozó pozíciók tekintetében, illetve hogy a legtöbb nemzeti kutatási programból hiányzik a nemek közötti egyenlőség szempontja, és felkérte a tagállamokat, hogy támogassák a nemek közötti egyenlőség érvényesítését és az esélyegyenlőséget,
- az Európai Kutatási Térség 2015–2020-as időszakra szóló menetrendjéről szóló, 2015. május 29-i következtetéseire, amelyben az EKT-ütemtervben meghatározott legfontosabb intézkedések egyikeként jelölte meg egyrészt a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó nemzeti jogszabályok gyakorlatba való átültetését a kutatási intézményekben és a döntéshozó szerveknél tapasztalható egyenlőtlenségek felszámolása érdekében, másrészt a nemek közötti egyenlőség szempontjának erőteljesebb érvényesítését a kutatási és innovációs politikákban, programokban és projektekben, és felszólította a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a cselekvési terveikben, illetve stratégiáikban meghatározandó megfelelő intézkedések révén 2016 közepéig kezdjék meg az említettek végrehajtását,
- Az Európai Parlament 2015. szeptember 9-i állásfoglalása a nők karrierlehetőségeiről a tudomány területén és az egyetemeken, valamint az általuk tapasztalt üvegplafonról⁹,

⁶ 17649/12.

⁷ 6945/14.

⁸ 16599/14.

⁹ 2014/2251(INI).

- „A nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia 2010–2015” című 2010. szeptember 21-i bizottsági közleményre¹⁰;
 - a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervről (2016–2020) szóló, 2015. október 26-i tanácsi következtetésekre¹¹;
1. HANGSÚLYOZZA, hogy a nemek közötti egyenlőség hiánya már túlságosan régóta fennáll, és hogy Európa jövőbeli fellendülése a tudományos és technológiai innovációtól függ. A vegyesebb összetételű munkaerő és a nők és a férfiak szempontjából egyenlőbb versenyfeltételek biztosítása a kutatás és innováció területén lehetővé fogja tenni, hogy Európa teljes mértékben kiaknázza a munkaerő- és tehetségbázisát;
 2. TISZTÁBAN VAN AZZAL, hogy a tudományos életben a nemek közötti egyenlőség hozzájárul majd a sokszínűséghez, a kiválósághoz és a minőségi eredményekhez és elősegíti, hogy a kutatás megfelelőbben reagáljon a szociális és társadalmi kihívásokra, amelyek megoldása a nők és a férfiak közös felelőssége. A teljes tehetségállomány kiaknázása és a férfiak és a nők számára egyenlő lehetőségek megteremtése nemcsak méltányossági ügy, hanem gazdasági hatékonysági kérdés is. A nemek közötti egyenlőség biztosítása hozzájárul majd az Unió versenyképességéhez, a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez;

AZ EKT-ÜTEMTERV VÉGREHAJTÁSA

3. ISMÉTELTEN MEGERŐSÍTI, hogy elkötelezett a nemek közötti egyenlőségnek az Európai Kutatási Térségben történő fokozása iránt. MEGÁLLAPÍTJA, hogy az EKT-ütemterv végrehajtása és a nemek közötti egyenlőség prioritásként való kezelése kiváló lehetőséget nyújt a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó nemzeti jogszabályok gyakorlatba való átültetésére, amely a kutatási intézményekben és a döntéshozó szerveknél tapasztalható egyenlőtlenségek felszámolását szolgálná, illetve a nemek közötti egyenlőség szempontjának erőteljesebb érvényesítésére a kutatási és innovációs politikákban, programokban és projektekben. Arra ÖSZTÖNZI a tagállamokat és a Bizottságot, hogy határozzanak meg ambiciózus célokat a nemek közötti egyenlőség tekintetében, és a cselekvési terveikben, illetve stratégiáikban hozzanak az EKT-ütemterv végrehajtását célzó megfelelő és konkrét intézkedéseket 2016 közepéig;

¹⁰ COM(2010)0491.

¹¹ 13201/15.

FENNTARTHATÓ KULTURÁLIS ÉS INTÉZMÉNYI VÁLTOZTATÁSOK

4. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a nemek közötti egyenlőség megvalósításához és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos dimenzióknak a kutatási és innovációs tartalmakba és programokba való beépítéséhez fenntartható kulturális és intézményi változtatásokat kell támogatni az EKT-ütemterv végrehajtását célzó nemzeti cselekvési tervekben és stratégiákban; továbbá arra ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy az intézményi változtatásokat tegyék a kutatás és innováció területén megvalósítandó nemek közötti egyenlőségre vonatkozó nemzeti szakpolitikai keretük kulcselemévé. KIEMELI annak a szerepnek a jelentőségét, amelyet intézményi szinten a figyelemfelkeltés, az oktatás, a képzés és a legjobb gyakorlatok cseréje játszhat a kutatás és innováció területén megvalósítandó nemek közötti egyenlőség tekintetében;
5. FELKÉRI a tagállamokat és a kutatásfinanszírozó szervezeteket, hogy ösztönzőkkel bátorítsák a kutatási tevékenységet folytató szervezeteket, köztük az egyetemeket, hogy vizsgálják felül a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére irányuló stratégiákat és a nemek közötti egyenlőség érvényesítését célzó terveket, vagy dolgozzanak ki ilyeneket, valamint hogy vegyék figyelembe a nemek közötti egyenlőség szempontját a kutatási és innovációs tartalmakban és programokban, továbbá mozgósítsanak az említettek végrehajtását biztosító, megfelelő erőforrásokat;
6. MEGÁLLAPÍTJA, hogy az egyetemi tanárok körében a nők aránya csupán mintegy 20%-ra tehető Európában, és hogy nagyon lassú az egyenlőbb arány felé való elmozdulás¹², és ezért FELKÉRI a tagállamokat és az intézményeket, hogy törekedjenek iránymutató célszámok meghatározására az egyetemi tanárok vonatkozásában a nemek közötti arány kiegyensúlyozottabbá tétele érdekében;
7. ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy biztosítani kell az átláthatóságot a munkaerő-felvétel és a szakmai előmenetel minden szintjén, csakúgy mint a kutatói és innovációs ösztöndíjak odaítélési eljárásaiban; FELKÉRI a tagállamokat és a kutatásfinanszírozó szervezeteket, hogy hozzanak intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a nemi előítéletek ne befolyásolják a kutatói ösztöndíjak elosztását;
8. FELKÉRI a kutatószervezeteket, köztük az egyetemeket, hogy mozgósítsanak elő rugalmas és családbarát munkafeltételeket és szabályokat a kutatás és innováció területén dolgozó nők és férfiak számára egyaránt, többek között támogassák a gondozási feladatok egyenlő megosztását, és vizsgálják felül a kutatók teljesítményének értékelését a nemi előítéletek kiküszöbölése érdekében;

¹² Női adatok, 2012. A kutatás és az innováció nemekkel összefüggő vonatkozásai.

9. ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy a Bizottsággal együttműködve dolgozzanak ki megfelelő figyelemfelkeltő és kapacitásépítő eszközöket a nemek közötti egyenlőség kérdésének vonatkozásában, hogy megvalósuljon az intézményi átalakulás, és ehhez vegyék figyelembe a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének a munkáját is;
10. FELKÉRI a Bizottságot, hogy – a kutatási ciklus minden lehetséges szakaszában – folytassa a Horizont 2020 keretében a nemek közötti egyenlőségre vonatkozóan megfogalmazott valamennyi olyan cél megvalósításának, nyomon követésének és értékelésének a megerősítését, amely a nemeknek a kutatócsoportokban és a döntéshozatalban való képviseletéhez és a nemek közötti egyenlőség szempontjának a kutatási tartalomban való érvényesüléséhez kapcsolódik; FELKÉRI a Bizottságot, hogy térképezze fel, miként lenne lehetséges átfogóbb és átláthatóbb, nemek szerint bontott adatokat és nemekre vonatkozó mutatókat szolgáltatni az értékelők és a kutatók tekintetében, valamint a nemekkel kapcsolatos dimenzió integrálásának kutatási témaként való megjelenéséről a Horizont 2020 keretében finanszírozott projektekből és programokból;
11. FELKÉRI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mérlegeljék annak lehetőségét, hogy a nemi egyenlőségnek és a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének a kérdését állandó elemként integrálják a nemzeti kapcsolattartó pontok képzésébe és a rendezvények programjába, valamint a Horizont 2020 keretprogrammal kapcsolatos tájékoztatókba és kiadványokba;
12. FELKÉRI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mérlegeljék annak lehetőségét, hogy a harmadik országokkal a tudomány, a technológia és az innováció területén folytatott párbeszédbe beépítsék többek között a nemekkel kapcsolatos szempontokat. FELKÉRI a nemzetközi tudományos és technológiai együttműködés stratégiai fórumát (SFIC) és a Helsinki Csoportot, hogy mérlegelje közös iránymutatások kidolgozását a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szempontoknak a tudomány, a technológia és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés keretében való érvényesítésére vonatkozóan;

A NEMEK EGYENSÚLYÁNAK ELŐMOZDÍTÁSA A DÖNTÉSHOZATALI POZÍCIÓKBAN

13. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a nők továbbra is alulreprezentáltak a legfelső tudományos döntéshozatali pozíciókban, a tudományos testületek és igazgatótanácsok tagjaiként és a felsőoktatási intézmények vezetőiként egyaránt¹³;

¹³ Előzetes adatok a közeljövőben megjelenő „2015. évi női adatok”-hoz.

14. HANGSÚLYOZZA, hogy megfelelő intézkedésekkel kell törekedni a nemek egyensúlyára a vezetői és döntéshozatali pozíciókban. FELKÉRI az érintett hatóságokat, hogy határozzanak meg iránymutató célszámokat, **például számszerűsített célkitűzéseket**, hogy kiegyensúlyozottabbá tegyék a nemek közötti arányt a döntéshozó testületekben, ideértve a vezető tudományos testületeket és igazgatótanácsokat, munkaerőfelvételi és előléptetési bizottságokat, valamint az értékelő testületeket is, és arra ÖSZTÖNZI a kutatást finanszírozó és végző szervezeteket, hogy e célszámokat 2020-ig teljesítsék;
15. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a Helsinki Csoporttal szorosan együttműködve nyújtson támogatást a tagállamoknak a nemek egyensúlyával kapcsolatos szakpolitikai kihívások kezelésében, ideértve a célszámok teljesítésének megkönnyítését célzó iránymutatás kidolgozását is;

A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG SZEMPONTJÁVAL KAPCSOLATOS ISMERETEK ÉS NYOMON KÖVETÉS

16. FELKÉRI a tagállamokat, hogy a Bizottsággal együttműködve teljes mértékben aknázzák ki – többek között az ERAC keretében – a kölcsönös tanulási gyakorlatokat, valamint a kutatás és innováció terén a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének területére vonatkozó bevált gyakorlatok cseréjét; mindeközben vegyék figyelembe a Helsinki Csoport ajánlásait, és az uniós keretprogramok – például a GENDER-NET ERA-Net – keretében finanszírozott, e témába vágó projektek eredményeit;
17. FELKÉRI a tagállamokat, hogy biztosítsák a kutatás és innováció területére vonatkozó, nemek szerint bontott adatok rendszeres gyűjtését a nőkre vonatkozó adatokat tartalmazó kiadvány számára (*She Figures*), valamint lehetőség szerint nemi mutatók kidolgozását, és gondoskodjanak ezek terjesztéséről a nyilvánosság körében;
18. FELKÉRI a tagállamokat, hogy a Bizottsággal együttműködve megfelelő mutatókkal kövessék nyomon a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó szakpolitikák, célkitűzések, célszámok és intézkedések végrehajtását intézményi, nemzeti és uniós szinten, és MEGÁLLAPÍTJA, hogy a végrehajtott intézkedések eredményeinek és hatásainak értékelése alapvető jelentőségű a javulás szempontjából.